

givningen af Marts 1923 drog Grunden bort under denne og hindrede Arbejderne i at give Tilslutning til denne Lovgivnings Opretholdelse.

Men dernæst er Forholdet jo dette, at medens det i Hovedsagen i 1922—23 var Dumping-Konkurrencen fra Lande med deprecieret Valuta, vi stod overfor, er Krisens Aarsag nu, at vi staar overfor Uvillie fra Regeringens og Fagorganisationernes Side til at tage Deflationens fulde Konsekvenser i Statshusholdning og Erhvervsliv. Midlet mod Krisen maa derfor efter vor Mening, saaledes som vor ærede Ordfører ogsaa har udtrykt det, vokse frem indefra gennem Ændring i Statens Udgiftsbudgetter og i Produktionsvilkårene. Toldforanstaltninger virker ikke fremmende, men hemmende i saa Henseende. Det samme gør den højtærede Regerings Forslag, som jo kort og godt gaar ud paa, at Staten skal betale det Underskud, som Opretholdelsen af bestaaende Produktionsvilkår foranlediger i Lovens Gyldighedstid. Derefter er vi saa lige vidt. Efter denne Udtalelse haaber jeg, at den højtærede Statsminister fremdeles vil være ene om at bære den Prydelse, som Dobbeltansigtet er.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har Ordet for en kort Bemærkning.

Christmas Møller: For at Usandheden — for at citere den højtærede Statsminister — ikke skal faa tilstrækkeligt stort Forspring, skal jeg allerede nu tage Ordet i Anledning af de Bemærkninger, som den højtærede Statsminister kom med, hvori han hævdede, hvad ogsaa tidligere er hævdedet, at jeg skulde have udtalt, at et Toldforlig var en Taabelighed, og at jeg dermed skulde have sagt, at enhver Tale om Told var taabelig.

Den Udtalelse, der henvises til, vil jeg gerne have Lov til at citere. Den staar i Rigsdagstidende for 1925—26, Sp. 368, og lyder saaledes: „Nu har jeg nok set, at der imellem, navnlig i Agitationen ude i Landet, er Tale om et kommende Toldforlig mellem Konservativ og Socialdemokrater. Nu afviste Ministeren i sin Forelæggelsestale fuldstændigt dette, og det anser jeg for forstandigt af Ministeren“ — det er den højtærede Socialminister, der der hentydes til. „Jeg har altid ment, at det var uforstandigt Tale at nævne noget om et saadant Forlig, desaaarsag at der var saa at sige ingen Udsigt dertil, hvortil kommer, som Ministeren ogsaa saa rigtigt gør opmærksom paa, at de Radikale

og Venstre tilsammen har Flertal i Landstinget, og derom kan der jo ikke herske den fjerneste Tvivl, at det radikale Venstre vil mene, at det kloge Landsting, som skriver de gode Love, i Sandhed skulde bruge sin Magt i det Øjeblik, et saadant Toldforlig kom i Stand. Et saadant Toldforlig er det altsaa, naar der tages Hensyn baade til Forholdet mellem Partierne og til de rent faktiske politiske Forhold her i Landet, en Taabelighed at tro paa“. (*Socialministeren* [Borgbjerg]: Gyldne Ord!). Jeg er glad over, at den højtærede Socialminister, som ogsaa afbrød mig, den Gang jeg holdt den Tale, nu erindrer Tingene saa godt, at han begynder derpaa igen. Og hvad siger jeg da i den Tale: At Talen om et Toldforlig mellem Konservativ og Socialdemokrater er en Taabelighed. Det vil da enhver erkende er noget ganske andet end Talen om Told i al Almindelighed. Regeringen burde, paa samme Maade som det skete i 1922 og 1923, søge at samle alle bl. a. om Toldforanstaltninger; dette er noget ganske andet.

Holstein: For Bedømmelsen af den økonomiske Krise og af de Lovgivningsforanstaltninger, som maa formodes med Virkning at kunne anvendes for at afbøde denne Krisens skadegørende Følger og for at fremskynde Deflationsprocessen er det af største Betydning at være paa det rene med Krisens Aarsager. Denne Betydning fremgik da ogsaa saavel af den højtærede Statsministers Forelæggelsestale som af Venstres Ordførers Udtalelser under Finanslovsbehandlingen. De to yderste Fløj mænd i det brede Demokrati mødtes i enig Erkendelse af, at Hovedaarsagerne til den økonomiske Krise er af international Natur.

Blandt de internationale Aarsager nævnte den højtærede Statsminister bl. a. Vanskelighederne, ja, Umuligheden for Danske af at kunne udvandre i samme Omfang som hidtil. Jeg vil gerne rette det Spørgsmaal til den højtærede Udenrigsminister, om han anser det for udelukket i væsentlig Grad at faa forbedret Udvandringens mulighederne for danske Statsborgere, der paa Grund af de stadig voksende Beskæftigelsesvanskeligheder her i Landet ønsker at søge deres Udkomme udenlands. Det var jo mistrøstige Efterretninger, som Redaktør Christian Reventlow kom tilbage med fra sin Rejse i Kanada, et af de oversøiske Territorier, hvor man ellers baade under Hensyn til den derboende med os nær beslægtede Race og til de derværende klimatiske Forhold maatte antage, at Danske havde gode Udvandringens muligheder. Men